

Christus reset mens, kerk en maatschappij

Lezen: Gen 3:9-19; Hand 2:14-21; Gal 3:19-23; 1Tim 2:9-15; Opb 21:1-8 **Tekst: Gen 3:16 + Gal 3:28**

Kees Haak 2021

Windows symbool   is veelzeggend, een venster waardoor je de wereld inkijkt. Wel de wereld van Microsoft. Want een venster beperkt je blikveld. Het *framet* je visie. Zo ook met cultuur, ook al merk je 't pas in aanraking met andere cultuur. Het geeft herkenbare ingekleurde plaatjes, maar ook blinde vlekken. Met welk venster en met welk recht lezen wij de bijbel? Problematiek van zendingsveld (polygamie, bruidsschat), maar ook van kerkelijke kwesties, zoals man/vrouw en ambt. Gebruik de reset-toets.

1/ Christus bevrijdt van de relationele strijd

De paradijselijke wereld werd door de zonde van Adam en Eva omgekeerd in een gebroken toestand. God grijpt genadig in met zijn beloften. Tegelijk vallen er zware woorden, vijandschap en moeite. Daar hoort Genesis 3:16 ook bij. Anders dan vroeger in het huwelijksformulier werd gedacht is dit per se géén zegen van God.

Nee, God zegt: zó zal het gaan. De vrouw zal, vgl Gen 4:7) met destructieve bedoelingen haar zin willen doordrukken. Maar dan... o wee, de man zal met brute kracht de vrouw de baas zijn. Zo ging het ook: manipulatie, intriges door de vrouw, maar bot geweld, verkrachting, moord door de man, al bij Lamekh en de eerste machthebbers (Gen 5:23 & 6:2). Je schaamt je om man te zijn.

De samenleving werd meer en meer dominant masculien en patriarchaal ingevuld. Die zondige cultuur gold ook in Israël, alhoewel de Heer dat schema vaak doorbrak door de eerbied voor vrouwen, bv. bij erfdeel voor dochters van Zelafad, Num 27:7. Juist Jezus Christus trekt de lijn weer terug door specifieke aandacht voor (geminachte) vrouwen en maakt ze boodschapper van zijn opstanding. Daarmee levert hij de *reset-toets*, die later door Paulus uitgewerkt wordt in o.a. Gal 3:28.

Gelijkwaardigheid wordt hersteld. Dát moet nu het nieuwe 'window' zijn, het *frame*, het worldview waarmee wij naar de relaties man/vrouw kijken. Het licht van het paradijs valt dan terug op de menselijke relatie. Wat een vreugde!

2/ Christus transformeert vanuit de kerk

De kerk kon vanaf nu met het evangelie de cultuur transformeren. Niet revolutionair, maar geleidelijk, overtuigd door geloof christelijk *window*. Er ontstond een nieuwe, internationale familie van broers en zussen, ongekend! De mannen werden vermaand om lief te hebben, ongekend! Slaven kregen respect, maar bleven hun heer trouw,

ongekend! Grenzen werden doorbroken, vrouwen paktten door, Lydia, Phebe, Priscilla, ongekend!

Vanuit dat blikveld vervalt ook het gebruikelijke tegenargument van 1Tim 2:12, nog los van de vraag of het daar over een ambt gaat – en al helemaal vervalt het verwijt van nieuwe hermeneutiek. In de vroege kerk hadden ook vrouwen 'n kerkelijk ambt.

Pas in de latere eeuwen en ook na de reformatietijd trokken mannen (*onkritisch & goed bedoeld!*) de macht naar zich toe. Dat patroon werd zelfs bijbels verankerd, *omdat het in de bijbel er ook zo aan toeging...* Maar dat was juist de fout. In plaats van een cultureel tegengeluid vanuit de kerk sloot de kerk zich syncretistisch bij de dominante masculiene, onevangelische cultuur aan. Zo blokkeerde de kerk als het ware haar eigen aantrekkingskracht in de maatschappij, terwijl het evangelie zelf zo bemoedigend was voor vrouwen, zoals op zendingsveld wordt ervaren.

3/ Christus schept ruimte in perspectief

Geen wonder dus dat de kerk in een strik terecht kwam bij de opkomende emancipatie-beweging. Had Kuyper destijds tenminste nog gevoel voor sociaal recht van de vrouwen, de kerk verstarde toen juist ongelovigen met beter zicht zich gingen roeren. Beter kan de kerk in bescheidenheid schuld erkennen in het eeuwenlange miskennen van de gelijkwaardige positie van de vrouw.

Jazeker, ook bij feministen was veel onheilig en revolutionair vuur. Maar net als bij Black Live Matters was het al te lang opgekropte ongenoegen niet meer te stuiten. Laat de kerk nu de kans aangrijpen om in zich te *resetten* en positief in te spelen op bijbelse tendenzen in de maatschappij.

Op veel terreinen zijn allerlei verschuivingen aan de gang, post-modernisme, en straks post-corona, herschikking van wereldwijde politiek en economisch spannende verhoudingen, tegelijk ook ongekende technologische mogelijkheden en medische uitvindingen. Om stil van te worden.

Wordt het er morgen beter van? De kerk hoeft niet angstvallig en biblicistisch zoeken naar passende bijbelteksten. We leven in de genadige oefenruimte van het wereldomspannende theodrama van totale *reset* van de wereld. De kerk kan met recht cultuur-vernieuwend worden en in geduld echt bijdragen aan goede samenleving vanuit het *frame* van het evangelie van kruis en opstanding, in het hoopvolle perspectief van Gods komende Rijk.